

ANDERSSON

Clavis
YOUNG ADULT

Erik Wouters

Ander werk van Erik Wouters & Anne Schneider bij Clavis

Jules (4+)

Kop vol gruis (14+)

Erik Wouters

Andersom

© 2024 Clavis Uitgeverij, Hasselt – Amsterdam – New York

Omslagillustratie: Anne Schneider

Omslagontwerp: Clavis Studio

Trefw.: theater, blind zijn, samenwerking, verliefdheid

NUR 285

ISBN 978 90 448 5142 7

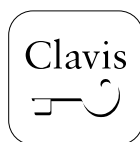
D/2024/4124/047

Alle rechten voorbehouden

www.clavisbooks.com

ANDERSOM

Erik Wouters

*Bijzondere dank aan ervaringsdeskundige
Charlotte Van Laerhoven.*

Zonder haar had ik dit boek niet kunnen schrijven.

*Dank aan redacteur Tom Van der Cruysse
voor de fijne en leerzame samenwerking.*

1

Ik ben Anna en ik ben blind.

Ik zou je nog kunnen vertellen dat ik zestien ben, en dol op Thais eten, wollen T-shirts, tiramisu, paardrijden, Stromae, zelf verhalen verzinnen over sprekende sprinkhanen, uitslapen, twee kerkklokken waarvan de ene net iets sneller slaat dan de andere, in de zon zitten terwijl ze ondergaat, wierook, wollen sokken in de winter, shoppen met Inti zonder iets te kopen, marsepein, bruisballen, heel sterke gemberthee, filosofische gesprekken met mezelf, naar de markt gaan, sopraan zingen in het koor, skiën, althoorn spelen, de slappe lach krijgen, gesmolten kaas met een korstje, de geur van baby's na hun badje ...

Ik weet bijna zeker dat je van de opsomming hierboven alleen hebt onthouden dat ik een blind meisje van zestien ben, en misschien dat ik een voorliefde heb voor wol: T-shirts én sokken.

Ik ben inderdaad blindgeboren. Ik zie niet. Niet 'niets', maar 'niet'.

Als bij jou thuis plots de elektriciteit uitvalt en het donker is, roep jij in paniek: 'Ik zie niets!'

Dat klopt niet. Je ziet nog altijd het schijnsel van de straatlantaarns door de gordijnen of je ziet het vlammetje in de boiler boven het aanrecht in de keuken, of het theelichtje onder de kan sterke gemberthee ...

Als ik droom, bijvoorbeeld dat ik fiets, dan voel ik het stuur en de wind in mijn haren, maar zien? Nee.

Zelfs als jij je ogen sluit, zie je nog: kleuren, lichtvlekken, bewegende puntjes ...

Niet dat ik dat zelf ooit 'gezien' heb, maar Inti vertelt me dat.

Inti is mijn vriendin. Omdat ze ook dol is op bijna alles uit mijn lijstje hierboven. Bijna alles, want ze is niet dol op althoorn spelen en marsepein. Logisch, ze heeft stage gedaan in een marsepeinfabriek en moest elke dag tientallen kilo's marsepein inpakken, en althoorn spelen kan ze niet.

Ik wel. Althoorn is zo mooi! Ik hou ervan om met mijn vingers het koele metaal te strelen, mijn lippen in de juiste positie te zetten aan het mondstuk, mijn adem te sturen en dan ... Klank! Trillertjes in mijn buik!

De althoorn is een koperen blaasinstrument, een beetje zoals een tuba, maar veel kleiner. Ik vind de mijne echt schattig. Hij heet Thoot, en hij is erg cool.

Inti en ik hebben ons ingeschreven voor een auditie.

'Anna! Ze zoeken twaalf jongeren van vijftien tot vijfentwintig jaar oud om samen een muziektheaterproductie te maken. Met alles erop en eraan! Professionele begeleiding, voorstellingen in een echte schouwburg, livemuziek, dans, en het stuk heet *Antigone*! Weet je nog?'

Er gaat me een licht op.

'Antigone? Is dat niet dat meisje dat haar broer niet mocht begraven? Theatergeschiedenis bij de Schuur, zo saai!'

'Zoiets, ja. Komaan, Anna, dat moeten we doen! Wij tweeën! We worden beroemd! We krijgen een rolletje in de volgende clip van Stromae, én van Adele!'

Ik voel dat Inti razend enthousiast is. Ze lijkt wel een kacheltje, zo warm!

Ik pruttel tegen.

‘Inti, ten eerste, ik ben blind. Remember?’

‘Dat weet ik, Anna, dat weet ik! Maar Tiresias!’

‘Ti... wat?’

‘Tiresias, de blinde ziener!’

‘Zegt me niks.’

‘Dan had je beter moeten opletten bij de Schuur. Tiresias is een van de belangrijkste personages in dat stuk. De blinde ziener. Blind! Zegt dat jou iets?’

‘Vaag ...’

‘Doe niet zo flauw, Anna. Die rol is je op het lijf geschreven. Als jij niet slaagt voor die auditie, ram ik een kilo marsepein door mijn strot.’

2

Twee weken later komen Inti en haar mama me ophalen met de auto, een piepkleine Fiat 500. Inti en ik zitten samen op de achterbank. De rugleuning van de passagiersstoel vooraan is stuk. Je kunt er alleen dubbelgevouwen zitten. Maar van comfortabel zitten is achteraan ook geen sprake. Er is nauwelijks beenruimte en onze knieën raken elkaar. Ik voel dat ze een rokje draagt. Dat is haar handelsmerk: korte rokjes en schoenen met hoge hakken.

Even later lopen we naar de ingang van de schouwburg. Ik haak in, dan hoef ik mijn stok niet open te klappen. *Tik, tik, tik*. Zie je wel! Schoenen met hakken.

We komen in de hal. Ik ken het hier. Ik heb zelfs al concerten gegeven in de grote zaal. Niet solo uiteraard, da's voor later.

Echt waar, daar droom ik soms van.

Ik ben best goed op althoorn. Mijn leraar zegt dat ik een mooie toon heb, en dat ik muzikaal ben.

Hij is een goede leraar, maar toch ook een wat vreemde man ...

Anneke noemt hij me. Zo heet mijn mama. Mijn naam is Anna.

Als hij erg opgetogen is, zegt hij over me: 'Een echt muzikantje! Niet alleen de noten, zoals de meesten; zij maakt er muziek van!'

Muzikantje, tja ... Dat zegt hij natuurlijk nooit rechtstreeks tegen mij. Mijn opa heeft het me verklapt.

Zo'n concert met onze brassband is altijd heel spannend. Ik moet alles wat we zullen spelen helemaal uit het hoofd kennen. Dat is nog

tot daaraan toe, maar vaak moet ik heel lang wachten voor het weer aan mij is om in te zetten. Dus ik maar tellen.

Shit! Waren het nu drieënveertig maten of ... En dan nog de maatwisselingen ...

Maar daar hebben we een trucje op gevonden: Toon, de althoornist die naast mij zit, geeft me twee maten voor we moeten inzetten een tikje tegen mijn voet, en vlak voor de inzet ademt hij diep in. Hij is een stevige roker, dus die ademhaling hoor ik zonder problemen.

Waar was ik gebleven? O ja, in de hal van de schouwburg.

‘Hierlangs,’ zegt Inti, ‘er staan bordjes met *Auditie* erop.’

Inti heeft parfum op van haar moeder, vrees ik.

‘Zenuwachtig?’ vraag ik.

‘Zenuwachtig? Ik? Waarom zou ik?’

‘Komaan, je trilt helemaal, en je hart klopt keihard! Hou je kaken maar op elkaar, of dat hart van jou springt nog uit je lijf.’

‘We zijn er,’ zegt Inti.

We komen in een grote ruimte, dat hoor ik wel: lawaai van alle kanten, geroezemoes van veertig, vijftig stemmen door elkaar, geuren die ik niet kan thuisbrengen, telefoons ... Ik sla op tilt.

‘Inti, ik wil hier weg!’

Net wanneer ze wil antwoorden, klapt iemand in de handen.

‘Even jullie aandacht, alsejblieft!’ Het lawaai valt stil. ‘Goeienavond, mijn naam is Elem, ik ben de regisseur van deze productie. Lena hier naast me is danscoach, regieassistente en kostuumontwerpster.’

Ik hoor dat die Elem minstens vijftig is. Zijn stem doet me een beetje aan mijn opa denken. Ik ben al een tikje minder gestrest.

‘Willen jullie eerst jullie telefoons uitzetten? Bedankt. Welkom op de eerste auditie voor ons project *Antigone*. De eerste, zeg ik, want er zijn meer dan honderd inschrijvingen. En er zullen uiteindelijk maar twaalf kandidaten geselecteerd worden.’

‘Komaan, Inti, ik wil hier echt weg!’

Ze doet alsof ze me niet hoort, en in mijn eentje vertrekken is echt geen optie.

‘Lena zal jullie vertellen wat de planning voor vanavond is. Lena?’

‘Hallo, ik ben Lena, maar dat wisten jullie al. We beginnen met een korte opwarming met z’n allen. Een goede raad: vergeet dat dit een auditie is. Vergeet dat wij naar je kijken. En dan, het allerbelangrijkste: doe níét je best!’

Er klinkt gegrinnik.

‘Lena heeft gelijk,’ zegt Elem. ‘Een acteur of danser die zijn of haar best staat te doen, is alleen maar vermoeiend voor het publiek en voor zichzelf. Spelplezier, daar gaat het om. Lena is echt een crack in het verzinnen van grappige opdrachten, dus geniet ervan!’

Lena klapt in haar handen. ‘Oké! Doe allemaal je schoenen uit en zoek een plaatsje in de ruimte, zodat ze helemaal gevuld is. Klaar? Start.’

Ik trek mijn sneakers uit, en dan ... weet ik het niet meer. Iedereen loopt door elkaar en zoekt een plaatsje. Inti is weg.

Twee seconden later komt ze teruggestormd. ‘Sorry!’ Ze pakt me bij de hand en samen lopen we naar een plek die blijkbaar vrij is.

‘Stop!’ roept Lena.

Iedereen staat stil. Ik hoor snel ademen, hier en daar wat gegniffel (*gniffelen, wat een prachtig woord is dat!*), en Lena die naar me toe komt.

‘Jij bent blind, hè?’ zegt ze tegen mij.

Ik knik.

‘Sorry, dat wist ik niet. Hoe heet je?’

‘Anna.’

‘Kom.’

Lena neemt mijn hand. De hare is zacht, warm en slank.

‘Dit is een goed plaatsje voor jou.’

‘Waar is Inti? Ik heb mijn stok nodig.’

‘Maak je daar maar geen zorgen over.’

‘Sorry, maar wat voor jou je ogen zijn, dat is voor mij mijn stok.’

‘Je hebt nu geen ogen nodig, ik blijf in de buurt.’ Ze knijpt even in mijn arm.

Dan roept ze plots: ‘Iedereen een plaatsje gevonden? Oké. Daar gaan we. Zorg dat je voldoende ruimte hebt en sluit je ogen. Eerste opdracht: stel je voor, je hebt net vernomen dat het verhaal dat je voor de schoolkrant geschreven hebt, geselecteerd is. Je bent dolgelukkig, gaat naar je kamer en zet muziek op. Je begint te dansen, maar met je ogen dicht!’

Dan klinkt plots snoeihard *Beat It* van Michael Jackson. Ik weet het: foute man, maar geweldige muziek, en ik denk aan wat Elem gezegd heeft: *Niet je best doen, vergeet dat wij naar je kijken en geniet!*

En ik dans. Eerst ongemakkelijk, maar Lena is in de buurt, heeft ze gezegd, en ik durf steeds meer. Soms tikt ze even op een van mijn schouders en ik begrijp meteen dat ik een beetje de andere kant uit moet om niet tegen iemand of iets op te botsen. Ik dans zoals ik nog nooit gedanst heb.

‘Ogen open nu!’ roept Lena boven de muziek uit. ‘Maar blijven dansen!’

Ik voel dat de mensen om me heen plaats voor me maken. Ze klappen en roepen.

This is heaven!

De muziek stopt.

‘Oké,’ zegt Lena. Iedereen staat uit te hijgen. ‘Kies nu een partner.’

Ik wacht, zoals vele anderen, hoor ik.

‘Kiezen is iets actiefs,’ zegt Lena. ‘Niet wachten tot iemand zo goed is om jou te kiezen!’

Ik zet voorzichtig enkele passen en bots tegen iemand op. Een jongen.

‘Jij met mij?’ vraag ik. ‘Oké.’

‘Ga tegenover elkaar staan en neem elkaars handen stevig vast,’ zegt Lena.

‘Ga allebei op één been staan, en hou elkaar in evenwicht. Probeer uit hoe ver je kunt gaan. Jij bent er verantwoordelijk voor dat je partner niet valt.’

Dat lukt aardig, tot mijn partner plots aan mijn arm trekt. Ik val voorover, hij verliest zijn evenwicht en we liggen boven op elkaar op de vloer.

Ik krabbel overeind.

‘Sorry,’ mompelt hij.

‘Mijn schuld,’ antwoord ik beteuterd.

‘Stop!’ roept Elem plots. ‘Heeft iemand gemerkt wat ... Hoe heten jullie?’

‘Anna,’ zeg ik.

‘Dirk,’ zegt de jongen boven op wie ik lag.

‘... wat Anna en Dirk ons lieten zien?’

Ik zag dat Dirk plots aan de arm van Anna trok, waardoor ze

boven op hem viel,' zegt iemand na een tijdje.

'Juist,' zegt Elem. 'Anna en Dirk, willen jullie die scène overdoen?'

'Oké.'

Dirk pakt mijn handen vast, we trekken wat heen en weer. Dan geeft hij plots een harde ruk aan mijn arm. Ik wist natuurlijk dat dit zou gebeuren, dus ik val niet. Ik *doe alsof* ik val en kom op mijn knieën terecht, naast Dirk.

'Wat jullie net gezien hebben, is de essentie van theater,' zegt Elem, 'of beter, het mislukken ervan. Anna en Dirk probeerden de scène van daarnet te herhalen, te *acteren*. En wat was de essentie van die scène? Dat Anna compleet verrast was door een handeling van Dirk. Dat kun je niet *nadoen*. Anna was de tweede keer niet echt verrast. *No acting but being!* is dus de boodschap. Bedankt, Anna en Dirk.'

Ik begin me hoe langer hoe meer thuis te voelen in deze wereld. Ik denk dat ik begrijp wat Elem bedoelt: *No acting but being ...*

We krijgen nog heel wat andere opdrachten en de ene lukt me beter dan de andere. Maar ik probeer te blijven denken aan wat Lena en Elem gezegd hebben: *Nooit je best doen, no acting ...* Lena blijft in mijn buurt.

'Laatste opdracht,' zegt Lena dan. 'Een concentratie- en ontspanningsoefening: de helft van de groep gaat verspreid in de ruimte staan, zij zijn de bomen van het bos. De andere helft staat aan één kant, met gesloten ogen. Op mijn teken vertrekt die helft naar de overkant. Het is verboden om stiekem te kijken, verboden om je armen voor je uit te houden, verboden om tegen een boom op te botsen. Go!'

De eerste keer ben ik een boom. Ik hoor de anderen langs me

heen schuifelen, af en toe loopt iemand tegen me aan of stopt vlak voor me en twijfelt ...

Dit is mijn wereld!

Dan is het aan mij om door het bos te lopen. Ik concentreer me. Op de ademhalingen, het geschuifel, de onderdrukte lachjes. Op de warmte van de lichamen, op de geuren ...

In no time ben ik aan de overkant zonder tegen iemand op te botsen. Uiteraard. En zonder stok!

Anna is zestien en blindgeboren. Samen met haar hartsvriendin Inti doet ze mee aan de auditie voor *Antigone*, een theaterproductie gespeeld door jongeren. Inti is stikjaloers als Anna wordt uitgekozen en zij niet. Ze is ervan overtuigd dat Anna haar selectie alleen te danken heeft aan het feit ze blind is, net als een van de personages in het stuk. Het wordt een heftige periode voor Anna: ze heeft ruzie met haar beste vriendin, de toneelrepetities zijn intens en ze wordt verliefd.

*Een levendig youngadultverhaal met humor,
waarin jongeren met vallen en opstaan
een toneelvoorstelling op poten zetten.*

www.clavisbooks.com

ISBN 978-9044851427

9 789044 851427